

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

29 липня 2022 року

Київ

№ 166

Про внесення змін до Правил з організації захисту приміщень небанківських установ в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення небанківськими фінансовими установами, операторами поштового зв’язку, що отримали ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, захисту здоров’я та життя своїх працівників, умов схоронності цінностей Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Унести зміни до Правил з організації захисту приміщень небанківських установ в Україні, затверджених постановою Правління Національного банку України від 06 жовтня 2017 року № 100 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 154), виклавши їх у новій редакції, що додається.
2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.
3. Постанова набирає чинності з 01 листопада 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
06 жовтня 2017 року № 100
(у редакції постанови
Правління Національного
банку України
29 липня 2022 року № 166)

Правила з організації захисту приміщень небанківських установ в Україні

І. Загальні положення

1. Ці Правила встановлюють вимоги до захисту приміщень небанківських фінансових установ, операторів поштового зв'язку, що отримали ліцензію Національного банку України (далі – Національний банк) на здійснення валютних операцій, їх структурних підрозділів, розташованих на території України (далі – НУ). Захист приміщень НУ забезпечується технічним станом та організацією охорони цих приміщень.

2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

1) автоматизована АТМ-система – АТМ-система, що забезпечує видачу цінностей, замовлених клієнтом, і передавання їх працівником НУ від АТМ-системи до клієнта та у зворотному напрямку, а також забезпечує доступ працівника НУ лише до цінностей, які він передає клієнтові та/або приймає від нього, та виключає доступ до цінностей, які зберігаються в АТМ-системі;

2) автоматична АТМ-система – АТМ-система, що забезпечує вкладання і приймання клієнтом цінностей самостійно без участі працівника НУ та/або в разі підтвердження працівником НУ дозволу на проведення клієнтом операцій з цінностями, а також виключає доступ працівника НУ до цінностей;

3) АТМ-сейф – сейф, що входить до складу АТМ-системи, у якому зберігаються цінності, прийняті або призначені для видачі, технічний стан якого підтверджується сертифікатом відповідності вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 1143-1:2019 “Засоби безпечного зберігання. Вимоги, класифікація та методи випробування на тривкість щодо зламування. Частина 1: Сховища, двері сховищ, сейфи та АТМ-сейфи”, затвердженого наказом

Державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 18 грудня 2019 року № 440 (далі – ДСТУ EN 1143-1);

4) АТМ-система – автоматична, автоматизована або напівавтоматизована касова машина, пристрій для зберігання та автоматичної або автоматизованої, або напівавтоматизованої видачі чи приймання цінностей;

5) власна служба охорони – підрозділ НУ, на який покладено функції з фізичної охорони НУ, штат якого затверджується керівником НУ;

6) двері сховища – двері із замком (замками), ригельним механізмом і рамою спеціальної конструкції, призначені для забезпечення доступу до сховища, технічний стан яких підтверджується сертифікатом відповідності вимогам ДСТУ EN 1143-1;

7) інженерно-технічне укріплення – металеві захисні ґрати, кулетривке (ударотривке) скло, металеві захисні ролети (рольставні, ролети, ролети-решітки). У разі встановлення кулетривкого скла скло і рама повинні мати сертифікати відповідності вимогам Національного стандарту України ДСТУ 4546:2006 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробування та класифікація за кулетривкістю”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (далі – ДСТУ 4546), та Національного стандарту України ДСТУ 4547:2006 “Вікна, двері та жалюзі. Кулетривкість. Вимоги та класифікація”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 06 квітня 2006 року № 107 (далі – ДСТУ 4547). У разі встановлення ударотривкого скла скло і рама повинні мати сертифікати відповідності вимогам Національного стандарту України ДСТУ EN 356:2005 “Скло в будівництві. Захисне скління. Випробування та класифікація за тривкістю щодо ручного зламування”, затвердженого наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 25 травня 2005 року № 128, та Національного стандарту України ДСТУ EN 1627:2014 “Вікна, двері та жалюзі. Тривкість щодо зламування. Класифікація та технічні вимоги”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30 грудня 2014 року № 1494;

8) напівавтоматизована АТМ-система – АТМ-система, що забезпечує видачу цінностей, замовлених клієнтом, і передавання їх працівником НУ від АТМ-системи до клієнта та у зворотному напрямку, а також що забезпечує доступ працівника НУ як до цінностей, що передаються, так і до цінностей, що зберігаються в АТМ-системі;

9) передсховище – приміщення з обмеженим доступом, що безпосередньо межує зі сховищем (у якому встановлено сейф, що використовується як сховище) і унеможлиблює спостереження за порядком відчинення та зачинення дверей сховища (сейфа, що використовується як сховище);

10) приміщення, у яких здійснюються операції з цінностями, – поєднані між собою приміщення НУ, ізольовані від інших приміщень НУ і в яких здійснюються операції з цінностями;

11) робоче місце касира – місце працівника НУ, на якому здійснюються операції із цінностями, облаштоване відповідно до вимог цих Правил;

12) сейф – механічне захисне устаткування, технічний стан якого підтверджується сертифікатом відповідності ДСТУ EN 1143-1;

13) сертифікат відповідності – сертифікат, який підтверджує відповідність продукції установленим вимогам конкретного стандарту, оформлений і виданий відповідно до Законів України “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, “Про акредитацію органів з оцінки відповідності”;

14) система відеоспостереження – комплекс обладнання для забезпечення отримання, збирання, обробки, архівування, зберігання та перегляду відеоінформації про події охоронного призначення в приміщеннях НУ;

15) суб’єкт охорони – підрозділ Міністерства внутрішніх справ України чи іншого органу державної влади або суб’єкт господарювання будь-якої форми власності, створений та зареєстрований на території України, що здійснює охоронну діяльність на підставі отриманої в установленому порядку ліцензії;

16) сховище – приміщення для зберігання цінностей, технічний стан якого підтверджується сертифікатом відповідності ДСТУ EN 1143-1;

17) цінності – готівкові кошти в національній та іноземних валютах.

Інші терміни, що використовуються в цих Правилах, вживаються в значеннях, наведених у законах України, нормативно-правових актах із питань засобів охоронного призначення та засобів безпечного зберігання, національних стандартах України, інших нормативно-правових актах Національного банку.

3. НУ зобов’язана організувати захист своїх приміщень із використанням засобів інженерно-технічного укріплення, системи тривожної сигналізації (системи охоронної сигналізації, автоматизованої системи тривожної

сигналізації, ручної системи тривожної сигналізації, які є складовими частинами системи тривожної сигналізації), фізичної охорони.

4. НУ зобов'язана розробити і затвердити своїм розпорядчим документом внутрішнє положення про організацію охорони і технічний стан приміщень, в якому повинні визначатися:

- 1) організація пропускнуго та внутрішньо-об'єктового режимів;
- 2) місце встановлення технічних засобів системи тривожної сигналізації та їх кількість;
- 3) строки (у хвилинах) реагування суб'єкта охорони та/або власної служби охорони на сигнал спрацювання системи тривожної сигналізації;
- 4) дії працівників НУ та суб'єкта охорони в разі спрацювання системи тривожної сигналізації;
- 5) порядок взаємодії між власною службою охорони, суб'єктом та/або суб'єктами охорони, взаємодію між кількома суб'єктами;
- 6) методичні рекомендації з питань реагування працівників НУ в разі вчинення протиправних дій;
- 7) графік проведення навчань і періодичних інструктажів із працівниками НУ з питань забезпечення особистої безпеки та дій персоналу в разі вчинення протиправних дій;
- 8) порядок і періодичність проведення контролю за справністю засобів тривожної сигналізації (системи охоронної та тривожної сигналізації);
- 9) вид охорони та суб'єктів охорони, що залучаються до охорони НУ;
- 10) розмежування зон і обсягів відповідальності, часу охорони між суб'єктами охорони та/або між власною службою охорони і суб'єктами охорони;
- 11) максимальні (граничні) обсяги цінностей на кожному робочому місці касира НУ;
- 12) облаштування робочого місця касира НУ.

5. НУ має право встановлювати додаткові вимоги до технічного стану своїх приміщень, системи тривожної сигналізації, якою обладнуються ці приміщення, та фізичної охорони НУ.

6. НУ зобов'язана забезпечити дотримання вимог цих Правил.

II. Вимоги до технічного стану приміщень НУ

7. НУ зобов'язана визначити та затвердити своїм внутрішнім актом перелік приміщень НУ та їх обладнання залежно від виду операцій, що здійснюються НУ, та специфіки її роботи з метою забезпечення безпечної роботи працівників НУ і схоронності цінностей.

8. НУ зобов'язана обладнати засобами інженерно-технічного укріплення зовнішні вікна приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями.

9. НУ зобов'язана виключити можливість спостереження клієнтами і особами, робота яких не пов'язана з цінностями, за переміщенням цінностей і роботою з ними працівників НУ, а також перетинання шляхів пересування клієнтів і транспортування цінностей у приміщеннях НУ. Це забезпечується планувальними рішеннями приміщень НУ та/або організаційними заходами, та/або застосуванням електронного й електромеханічного обладнання систем контролю за доступом.

III. Вимоги до організації охорони приміщень НУ

10. НУ зобов'язана обрати вид охорони своїх приміщень залежно від обсягів цінностей, місця розташування приміщень, строку зберігання цінностей та інших чинників, що впливають на організацію охорони приміщень НУ.

11. НУ зобов'язана організувати охорону своїх приміщень із залученням власної служби охорони та/або суб'єкта охорони. НУ у разі залучення суб'єкта охорони зобов'язана укласти відповідний договір із суб'єктом охорони.

12. Для обсягів цінностей, що становлять менше ніж 4 000 мінімальних розмірів заробітної плати, НУ зобов'язана визначити один із таких видів охорони:

1) фізична охорона (цілодобова, денна) власною службою охорони НУ з цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

2) фізична охорона (цілодобова, денна) суб'єктом охорони з цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

3) цілодобова охорона тільки за допомогою системи тривожної сигналізації, підключеної до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

4) поєднання видів охорони, визначених у підпунктах 1–3 пункту 12 розділу III цих Правил.

13. Для обсягів цінностей, що становлять 4 000 або більше мінімальних розмірів заробітної плати, НУ зобов'язана визначити один із таких видів охорони:

1) цілодобова фізична охорона власною службою охорони НУ з цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

2) цілодобова фізична охорона суб'єктом охорони з цілодобовим підключенням системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

3) фізична охорона (денна та/або цілодобова) власною службою охорони НУ та/або суб'єктом охорони з цілодобовим підключенням:

системи тривожної сигналізації до пульта спостереження власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

системи відеоспостереження (в онлайн-режимі) до централізованого цілодобового поста власної служби охорони та/або суб'єкта охорони;

4) поєднання видів охорони, визначених у підпунктах 1–3 пункту 13 розділу III цих Правил.

14. НУ зобов'язана в разі збільшення обсягів цінностей вживати додаткових заходів щодо посилення охорони, технічного стану приміщень НУ, інших заходів за умови виконання вимог цих Правил під час роботи з цінностями для протидії злочинним посяганням.

IV. Вимоги до обладнання приміщень НУ системою тривожної сигналізації

15. НУ зобов'язана обладнати сховище:

1) першим рубежем системи охоронної сигналізації – безпосередньо вхідні двері сховища сповіщувачем, що реагує на їх відчинення;

2) другим рубежем системи охоронної сигналізації – об'єм сховища за допомогою сповіщувача дуального типу з різним фізичним принципом дії.

16. НУ зобов'язана обладнати сейф, що використовується як сховище:

1) першим рубежем системи охоронної сигналізації – безпосередньо двері сейфа сповіщувачем, що реагує на їх відчинення;

2) другим рубежем системи охоронної сигналізації – зовнішні поверхні сейфа за допомогою сповіщувача, що реагує на його руйнування ззовні.

17. НУ зобов'язана обладнати:

1) сховище, сейф, що використовується як сховище, – кодовим пристроєм керування приладами приймально-контрольними (далі – ППК) встановлення під охорону та зняття з-під охорони рубежів охоронної сигналізації;

2) передсховище, приміщення, що виконує функції передсховища (далі – передсховище), – сповіщувачами системи охоронної сигналізації об'ємного типу;

3) двері передсховища – сповіщувачем системи охоронної сигналізації, що реагує на їх відчинення;

4) системою охоронної сигналізації – всі зовнішні двері (незалежно від їх призначення та конструкції), віконні отвори приміщень НУ незалежно від їх призначення та наявності в них цінностей;

5) сповіщувачами ручної системи тривожної сигналізації (стаціонарними та/або радіоканальними), що підключені до пульта централізованого спостереження об'єкта охорони, – приміщення сховища, передсховища, шляхи транспортування цінностей, робоче місце касира, пост охорони НУ.

18. НУ зобов'язана розташовувати кодовий пристрій керування ППК системи охоронної сигналізації сховища, сейфа, що використовується як сховище, у передсховищі та/або в приміщенні, що виконує функції передсховища для встановленого в ньому сейфа.

19. НУ зобов'язана обладнати системою відеоспостереження з обов'язковою реєстрацією та архівацією відеосигналу строком не менше ніж 14

діб робоче місце касира, зону клієнтів біля робочого місця касира та вхід/вихід клієнтів до/з приміщень НУ.

20. НУ зобов'язана обладнати технічні засоби системи тривожної сигналізації аварійним живленням. Аварійне живлення має забезпечити роботу системи тривожної сигналізації протягом не менше ніж 12 годин у черговому режимі в разі відключення основних джерел електропостачання.

V. Вимоги до приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями

21. До приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями, належать:

- 1) приміщення сховища;
- 2) приміщення передсховища;
- 3) приміщення, в якому розташовані робочі місця касирів;
- 4) приміщення для перерахування цінностей;
- 5) приміщення для приймання-передавання цінностей інкасаторам;
- 6) інші приміщення (коридори).

22. НУ зобов'язана визначити перелік необхідних приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями, залежно від специфіки роботи з метою створення безпечних умов роботи для працівників НУ і схоронності цінностей. Перелік приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями (схеми розташування, назви приміщень), у кожному відокремленому підрозділі НУ визначається внутрішніми актами НУ.

23. НУ зобов'язана виключити можливість несанкціонованого доступу до приміщень, у яких здійснюються операції з цінностями.

24. НУ зобов'язана обладнати сторону робочого місця касира, що орієнтована до клієнта, елементами відгороджувальних конструкцій, технічний стан яких підтверджується сертифікатом відповідності вимогам ДСТУ 4546, із класом тривкості не менше ніж СК2 та ДСТУ 4547, із класом тривкості не нижче ніж ОЗК2 (далі – конструктивні елементи). НУ зобов'язана самостійно визначати потребу обладнання інших сторін робочого місця касира конструктивними елементами з урахуванням забезпечення безпечної роботи працівників НУ.

25. НУ має право визначити потребу облаштування робочого місця касира конструктивними елементами з урахуванням чинників, що можуть впливати на безпеку працівників НУ та схоронність цінностей, у разі виконання таких вимог для обсягів цінностей, що становлять:

1) не більше 20 мінімальних заробітних плат – без обладнання робочого місця касира АТМ-системою;

2) не більше 200 мінімальних заробітних плат – обладнання робочого місця касира напівавтоматизованою АТМ-системою;

3) не більше 600 мінімальних заробітних плат – обладнання робочого місця касира автоматизованою АТМ-системою.

26. Зберігання в неробочий час цінностей в автоматизованій та напівавтоматизованій АТМ-системі, які не обладнані АТМ-сейфами, не допускається. НУ має право визначити клас опору АТМ-сейфів, якими обладнуються автоматизовані та напівавтоматизовані АТМ-системи.

VI. Вимоги до сховища

27. НУ зобов'язана зберігати цінності лише у сховищі та/або сейфі, що використовується як сховище.

28. НУ зобов'язана забезпечити вхід (доступ) до сховища (сейфа, що використовується як сховище) із передсховища.

29. Функцію передсховища виконує приміщення, у якому встановлено сейф або кілька сейфів, що використовуються як сховища.

30. НУ зобов'язана застосовувати сховища, двері сховища та сейф, що використовується як сховище (далі – сховище), із класом опору залежно від максимального обсягу цінностей, що зберігаються у сховищі, відповідно до вимог, передбачених у додатку до цих Правил.

31. Клас опору сховища в цілому визначається за найнижчим класом опору сховища та його дверей, якщо вони мають різні класи опору згідно з ДСТУ EN 1143-1.

VII. Розрахунок обсягу цінностей

32. Обсяг цінностей для НУ розраховується як середньоденний показник за останні шість місяців (або за фактичну кількість останніх відпрацьованих днів,

якщо НУ працює менше шести місяців) на час проведення розрахунку суми залишків готівки на кінець операційного дня в національній та іноземній валютах у гривнях за офіційним курсом, що встановлюється Національним банком на останній день кожного місяця.

33. НУ, що здійснює щоденне вивезення цінностей у кінці операційного дня, і якщо сума залишків дорівнює нулю, розраховує обсяг цінностей на підставі середньоденних оборотів цінностей.

34. Новостворена НУ зобов'язана розрахувати обсяг цінностей на підставі оборотів цінностей, з якими НУ планує здійснювати операції.

Додаток
до Правил з організації захисту
приміщень небанківських
установ в Україні
(пункт 30 розділу VI)

Максимальні обсяги цінностей, що зберігаються
у сховищі та/або сейфі (крім АТМ-сейфа), що використовується
як сховище, залежно від класу опору за ДСТУ EN 1143-1

№ з/п	Клас опору згідно з ДСТУ EN 1143-1	Максимальні обсяги готівки та/або інших цінностей (у розмірі мінімальних заробітних плат)
1	2	3
1	II	2 000
2	III	4 000
3	IV	6 000
4	V	10 000
5	VI	20 000
6	VII	50 000
7	VIII	100 000
8	IX	150 000
9	X	200 000
10	XI	400 000
11	XII	600 000
12	XIII	Понад 600 000